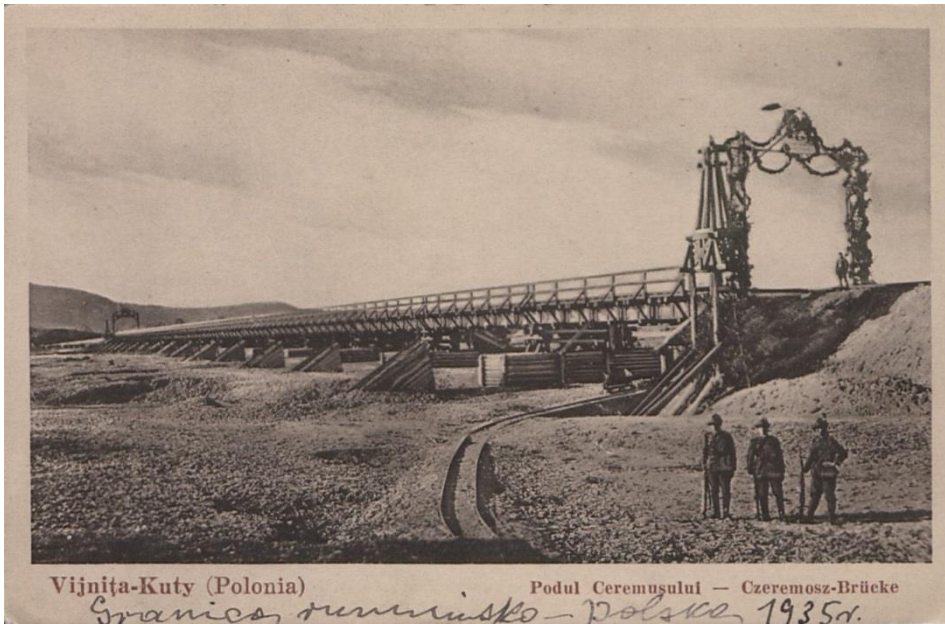

5. Romanianlaisessa loukussa

17. syyskuuta noin kello 23 Kutyn sillan kautta Tseremoshin (puol. Czeremosz) rajajoella, pakolaismassojen läpi ahtaen, ajoi autokulkue. Puolan tasavallan presidentti Ignacy Moscicki, pääministeri Felicjan Sławoj-Skłodkowski, ministeri Józef Beck muine hallitusjäsenineen ja ulkoasiainministeriön virkailijoineen ja joukko Puolassa akkreditoituja ulkomaandiplomaatteja poistuivat Puolasta ja saapuivat Romaniaan. Puolan tasavallan korkeimman vallan edustajat odottivat, että romanialainen osapuoli mahdollistaa läpikulun maansa kautta ja pääsyn Ranskaan. Toisin kuitenkin kävi. Nostaen esiin argumentin Romanian puolueettomuudesta ja Saksan suunnalta tulevasta uhasta viranomaiset Bukarestissa päättivät internoida kaikki puolalaiset pääpoliitikot harhauttamalla heidät matkavalmisteluilla seuraavaa matkaa varten. Presidentiltä, hallitukselta ja armeijan ylipäälliköltä evättiin toimintamahdollisuudet ja vapaus liikkua. Kajetan Morawski, kokenut diplomaatti, syyskuussa 1939 valtiovarainministeriössä alivaltiosihteerinä toiminut ja sota-aikana ulkoasiainministeriön johdon jäsen muisteli internoinnin olosuhteita: ” Kello yksi yöllä seisoiimme Slanicissa, pienessä vuoristokylpylässä, joka oli tyhjä sesongin päättyessä tai ehkä tahallaan tyhjennetty meitä varten (...). Ennen kun purimme matkalaukut heittäydyimme Romanian kartalle. Meille määrätty paikka väliaikaista oleskelua varten ei todellakaan ollut reitillä Constantaan tai mihinkään muuhun merisatamaan.”

18. ja 30. syyskuun 1939 välisenä aikana Puolan tasavallan Romanian-suurlähettiläästä Roger Raczyńskista tuli avainhenkilö, joka piti yhteyttä Puolan tasavallan presidenttiin ja muihin valtiojohdon jäseniin. Hän oli ainoa, joka sai kommunikoida sekä internoitujen että myös puolalaisten poliitikkojen kanssa, jotka pyrkivät Ranskassa luomaan uudelleen Puolan tasavallan tärkeimmät valtioelimet maanpaossa. Raczyńskin henkilökohtaisen panoksen ansiosta Ignacy Moscicki onnistuttiin taivuttamaan siirtämään presidentin tehtävät Władysław Raczewiczille, mikä taas loi mahdollisuuden perustaa kenraali Władysław Sikorskin pakolaishallitus ja ylläpitää Puolan valtiohallan perustuslaillista jatkuvuutta.

Rajasilta Tseremoshin joella Kutysssa.